

BATTERIJ HUNDIUS – HALVE MAAN – MORTIERBUNKER 633

door **Frank PHILIPPART**
lid van de Werkgroep Moderne Fortificatie
een sectie van de Simon Stevinstichting n.v.

MORTIERBUNKER, REGELBAU 633

1. Aan de ingang

Deze bunker is een Duitse mortierbunker. Hij werd gebouwd tijdens de tweede wereldoorlog en was één van de verschillende gevechtbunkers van de Atlantikwall.

De Atlantikwall is een verdedigingslinie aan de Atlantische kust die HITLER liet bouwen om Europa te verdedigen tegen een aanval.

De Duitsers hadden de gewoonte bunkers te bouwen volgens standaardplannen. Dit had het voordeel dat ze precies wisten hoeveel materiaal er nodig was en dat het tijdsbesparend was. Zulke standaardontwerpen noemden in het Duits Regelbauten en hadden elk een nummer. Deze mortierbunker is Regelbau 633.

De hoofdbewapening bestond uit een 5 cm mortier M19 met een maximum vuurbereik van 750 m. Deze was geïnstalleerd onder een zware, gepantserde stalen klok.

De taak van dit type bunker bestond uit de verdediging van de stranden en Stützpunkten. Door krombaanvuur was hij in staat weerstandsnesten uit te schakelen die niet door direct vuur, vanuit machinegeweer- of antitank-kazematten, vernietigd konden worden. Daardoor was het ook niet nodig dat hij in de vuurlinie lag en men zal hem dan ook altijd achter de hoofdlinie aantreffen.

De coördinaten kreeg hij in eerste instantie voornamelijk van waarnemers en observatieposten in de vuurlinie. In tweede instantie werden de waarnemingen binnen verricht met de periscoop of vanuit de externe, open observatieruimte (Tobruk genaamd). Dit is een andere ingang aan de buitenzijde van de bunker.

De bunker heeft één ingang die verdedigd werd vanuit een flankeringsruimte (Nahkampfraum) en frontaal vanuit een schietgat in het bemanningsverblijf.

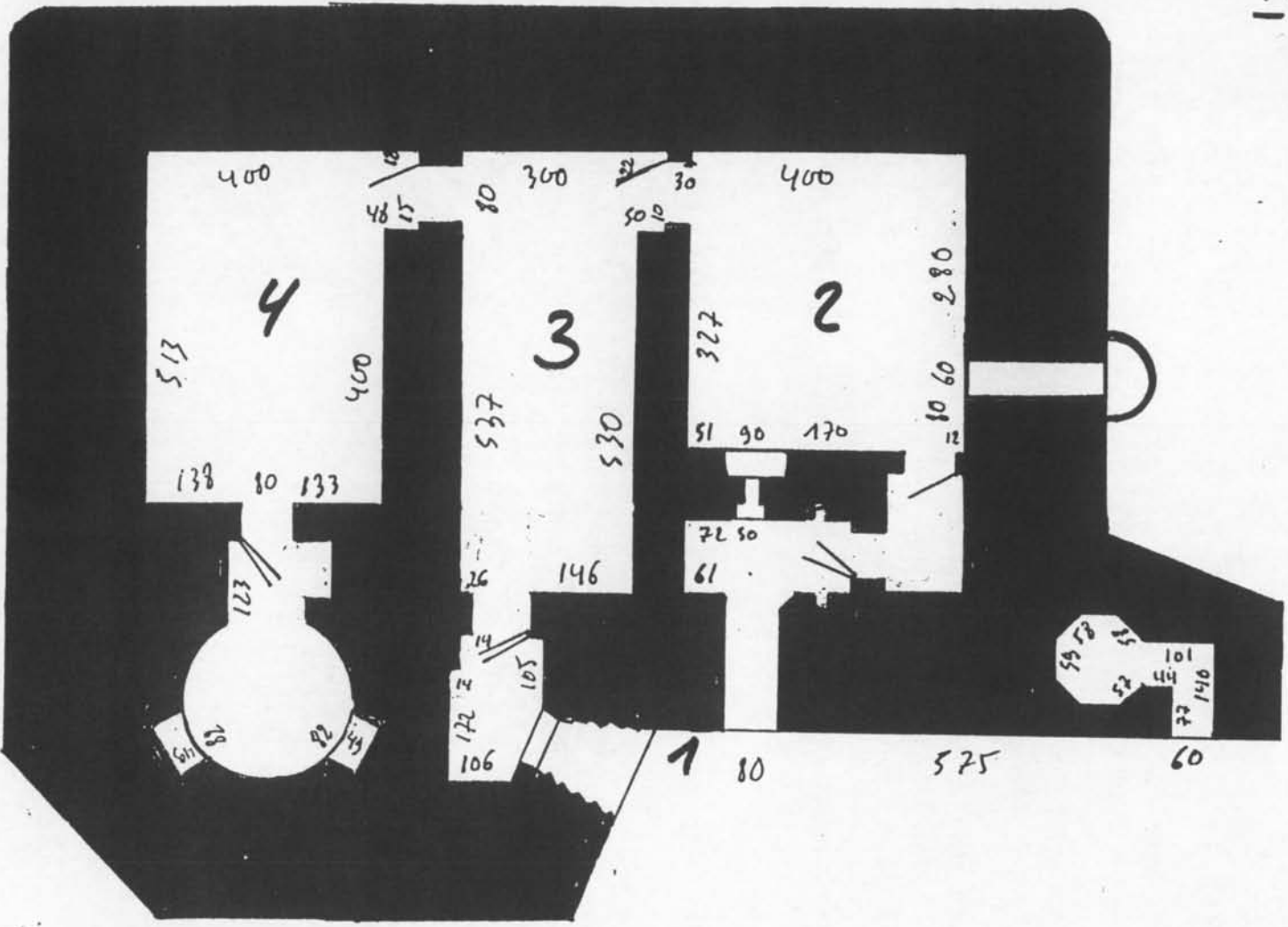
2. In het bemanningsverblijf

Een Duitse bunker komt men altijd binnen via een chicane. Dit is om te voorkomen dat men rechtstreeks in de bunker kan schieten. De chicane diende ook als gassluis in geval van een gasaanval. De zware tweeledige gepantserde deur weegt 640 kg.

In het bemanningsverblijf kunnen 14 soldaten met hun chef verblijven. Zij sliepen met drie boven elkaar in bedden die tegen de wanden waren bevestigd. Elke soldaat had 2 m² tot zijn beschikking, een bed en een kast. In het midden stond een tafel met krukjes.

De bunker werd verwarmd met een bunkerkachel. Om een koolmonoxide vergiftiging te vermijden werd er aangeraden een kanarie te houden, omdat deze vogeltjes bijzonder gevoelig zijn aan koolmonoxide. Vanuit het bemanningsverblijf werd de ingang verdedigd. Hier bevindt zich ook de nooduitgang.

Replbau
633

99-203

3. In de munitiekamer

In de munitiekamer werden de mortiergranaten opgeslagen. Hier hingen ook de filters om de lucht te zuiveren. Als er geen gasaanval was en er werd geschoten dan draaiden de filters continu. Als de kachel brandde diende men om het uur de filters te laten werken.

Het gat in het plafond diende voor de periscoop om waarnemingen te verrichten.

Van hieruit komt men ook in de flankeringruimte. Een gevechtsruimte werd altijd afgesloten met een zware pantserdeur.

4. In het atelier

In het atelier werden de mortiergranaten op scherp gezet en vulde men de laders met mortiergranaten. Hier lag ook de op scherp staande munitie.

In het atelier bevonden zich de plaatsvervangende commandant en drie soldaten. De rest van de bemanning diende voor de aflossing en als hulp voor de koepelbemanning.

Van hieruit komt men in de eigenlijke koepelruimte die uit twee verdiepingen bestond. De bovenste was de mortierkamer. Onderaan, de liftruimte, stond de munitielift en de direct te gebruiken munitie.

De mortier werd bediend door een richter (koepelcommandant), een lader en een schutter.

Bijkomende nota's en toelichtingen van dhr. Karel VAN DONINCK, lid staf Simon Stevinstichting.

- Geklasseerd op 10 juni 1998, want, enig in zijn soort, is het een grote zeldzaamheid geworden en verdiende geklasseerd te worden, als enig bewaarde aan de Belgische kust.
- Bouw: in de loop van 1943 en duurde \pm 7 maanden. Er zijn nog 74 exemplaren gebouwd, gelet op de financieel hoge kostprijs.
- Pantserkoepel: 64 ton en \pm 20 schoten per minuut.
- Gewicht: 0,900 gram per mortierbom.
- Een draagbare mortier 5 cm weegt 14 kg.